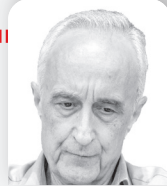

حیث کرمان

دکتر موسی غنی‌نیا / اقتصاددان

سر مقاله

منافع ملی و حق مسلم

● منفعت و حق دو مفهوم کاملاً متفاوتند؛ هر چند در مواردی همپوشانی‌های مهمی هم دارند و شاید مهم‌تر اینکه وقتی سخن از منافع ملی است، موضوع بسیار پیچیده‌تر هم می‌شود. برای روشن شدن موضوع باید تاکید کرد که مفهوم حق برای عینیت یافتن، مستلزم نظام حقوقی دارای ضمانت اجراست و گرنه مفهومی توخالی و معلق در هوا خواهد بود. اما مفهوم منافع ملی از جنس و جایگاه متفاوتی است.

از این رو، در چارچوب ملت-دولت یا دولت ملی که قاعداً دارای نظام حقوقی مدون و دارای ضمانت اجرایی است، می‌توان به درستی از حق و حقوق سخن گفت؛ اما در سطح جهانی و در روابط میان ملت‌ها یا دولت‌ها که نظام حقوقی هر چند روی کاغذ وجود دارد، اما الزاماً و همه‌موارد ضمانت اجرایی ندارد، به راحتی و درستی نمی‌توان از مفهوم حق ملی سخن گفت. مضافاً اینکه وظیفه دولت هر کشوری در دنیا امروز تأمین منافع ملی مردمان خود است و نه تأکید بر حق ملی که همان گونه که گفته شد، الزاماً ضمانت اجرایی ندارد و ممکن است در مواردی به شعاری توخالی و البته هزینه‌بر برای ملت تبدیل شود. لرد پالمستون، دولتمرد معروف بریتانیا در سده نوزدهم میلادی، در پارلمان بریتانیا در سال ۱۸۴۸ سخنانی در مقام نخست‌وزیر گفت که از آن به بعد بسیار شهرت یافت و به یکی از مولفه‌های مهم نظریات مربوط به روابط بین‌الملل تبدیل شد. از نظر پالمستون، به‌عنوان رئیس دولت، «امانه‌متحدها همیشگی دارم و نه دشمنان همیشگی. [تنها] منافع ما همیشگی و ابدی است و وظیفه ما پیگیری این منافع است.» اما منافع ملی چیست و چگونه می‌توان پیگیری آن بود؟

منافع ملی در درجه نخست با تأمین امنیت و رفاه مردمان تشکیل دهنده یک کشور، یعنی ملت، تعریف می‌شود. در چارچوب کشور یا دولت ملی دارای نظام حقوقی مدون است که می‌توان از حق و حقوق انسان‌ها به درستی و به حقیقت سخن راند. منافع ملی در حقیقت چیزی نیست، مگر فراهم آوردن شرایطی برای تحقق بخشیدن به این حقوق ذاتی انسان‌ها. علم اقتصاد و تجربه تاریخی نشان می‌دهد که پیگیری منافع ملی و تأمین امنیت و رفاه مردمان یک کشور مستلزم حقوق مالکیت و آزادی مبادله این حقوق است.

تا اینجا به اجمال اشاره شد که یک دولت در درون یک کشور چگونه می‌تواند پیگیری منافع ملی باشد. اما در بیرون کشور و در روابط بین الملل هر دولتی با دولتهای دیگر با «نظام جهانی» روبروست و آنجا نیز باید پیگیری منافع ملت خود باشد. اما از آنجا که در ساختار بین‌الملل، نظام حقوقی مدون دارای ضمانت اجرا عملاً وجود ندارد، موضوع بسیار پیچیده‌تر از مسائل مربوط به درون یک ملت-دولت یا دولت ملی است. اینجا است که ما با دوستان و دشمنان از جنس متفاوتی روبرو هستیم و سخن هوشمندانه پالمستون معنی پیدای کند. در چارچوب ملت-دولت، دشمن مردم به وضوح کسی است که نظام حقوقی حافظ حق مالکیت و آزادی احواد ملت را پایمال می‌کند، لذا به درستی می‌توان از حق و استیفای آن سخن گفت.

درون ملت-دولت دشمنان عبارتند از: محدود ناقضان نظام حقوقی مستقر حافظ حقوق و آزادی‌های مردمان و پلیس در مقام مسئول امنیت داخلی مأموریت شناسایی و برخورد با این ناقضان نظم حقوقی را دارد. اما در عرصه بین‌المللی موضوع شناخت و برخورد با دشمنان بسیار پیچیده‌تر است. از آنجا که عملاً در نظام حقوقی ضمانت اجرا وجود ندارد یا بسیار ضعیف است، تنها با اتکاب به رابطه و هاد سطح بین‌المللی میان قدرت‌های سیاسی کوچک و بزرگ است که می‌توان دوست و دشمن را شناسایی کرد و با دوستان اتحادها یا ائتلاف‌های موقتی تشکیل داد و برای حفظ منافع ملی در برابر دشمنان ایستاد. اما از آنجا که رابطه نیروها میان قدرت‌ها و اتحادهای بزرگ و کوچک، دائمی و متغیر است، بنابراین همان گونه که پالمستون می‌گفت هیچ کشوری در عمل متحد همیشگی و دشمن همیشگی ندارد و هر دولت ملی وظیفه دارد، همیشه پیگیری منافع ملی خود باشد.

حال بپردازیم به موضوع منافع ملی ایران و مذاکرات اخیر میان نمایندگان دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا. اما پیش از آن شاید لازم باشد اشاره کوتاهی کنیم به تاریخ دو سده اخیر ایران. در پی جنگ‌های ایران و روس در اوایل سده نوزدهم میلادی، ایران برخی قلمروهای سرزمینی خود را در شمال رود ارس و البته ترکمنستان از دست داد. در جنگ نخست که به امضای عهدنامه گلستان در سال ۱۸۱۳ میلادی انجامید، ایران بخشی از قلمرو خود را در مرزهای قفقاز و گرجستان از دست داد. فرمانده شجاع و توانای این جنگ از سوی ایران عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه قاجار بود. او به رغم شجاعت و درایت خود در این جنگ به دلیل کمبود توانایی‌های نظامی و اقتصادی شکست خورد و ایران ناگزیر به امضای عهدنامه گلستان شد.

این فرزند دلیر ایران زمین و عقلا قوم در دارالسلطنه تبریز (فائمه‌مقام فراهانی) به درستی فهمیده بودند که علت شکست در جنگ، عقب ماندگی از قافله تمدن مدرن و توانایی‌های مضمحل در آن است. لذا در صدد دستیابی به آن به هر وسیله ممکن برآمدند. اما خجالت قوم که دستی بر آتش نداشتند و از دور نظر را گم ماجرا بودند، اسیر توهمات خود شدند و فتحعلی شاه را به رغم مخالفت عباس میرزا و عقلا قوم، ناگزیر به برافروختن جنگ دیگری کردند که نتیجه آن شکست مفتضحانه و در نهایت امضای عهدنامه «ننگین» در ترکمنچای در سال ۱۸۲۸ و از دست رفتن بخش بزرگ‌تری از قلمرو سرزمینی ایران شد. ننگ این عهدنامه را هیچ مورخ منصفی به پای فرمانده شجاع و مشاوران عاقل او نمی‌نویسد، بلکه مسوولیت آن را بر عهده فتحعلی شاه و مشاورانش می‌گذارد. او در نرویم تجربه جنگ تحمیلی عراق به ایران نیز بسیار درس آموز است.

پس از فتح خرمشهر در اوایل سال ۱۳۶۱ ایران می‌توانست قرارداد صلح شرافتمندانه‌ای را امضا کند و حتی بر برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس حاضر به پرداخت غرامت قابل توجهی هم بودند. اینجاست که متأسفانه گروهی بر طبل ادامه جنگ تا پیروزی نهایی کوبیدند و جان‌ده‌ها هزار جوان ایرانی و منافع ملی (و به یاد فغان دارند، تا اینکه بالاخره در تابستان ۱۳۶۷، پس از گذشت ۶ سال از فتح خرمشهر و تحمل مرارت‌ها و خسران‌های بی‌ذلیل، به ابتکار رهبر فقید انقلاب اسلامی و در سایه درایت، شجاعت و اعتماد به نفس کم‌نظیر ایشان، با پذیرفتن قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل این جنگ ویرانگر و تداوم می‌پوشد. در این خصوص نیز هیچ مورخ منصفی پذیرش قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل را ملاحت نمی‌کند و تحمیل بی‌بهره ۶ ساله هزینه و خسران ملی را به پای همان طرفداران ادامه جنگ می‌نویسد.

ایران عزیز از خرداد ۱۴۰۴ تا به امروز قربانی دو جنگ تحمیلی نابرابر از سوی دولت‌های اسرائیل و ایالات متحده آمریکا شده است. شکل و محتوای مذاکرات مبتکرانه و شجاعانه هیات ایرانی در روز شنبه ۲۲ فروردین ۱۴۰۵ در اسلام‌آباد پاکستان نشانه‌ای از درک معقول‌تری از منافع ملی از سوی هیات کنونی مذاکره‌کنندگان نسبت به مذاکرات پیشین دارد. امیدواریم هیات کنونی مذاکره‌کنندگان مرعوب برخی شعارهای غیرواقعی نشود و به جای تکیه بر «حق مسلم» که در روابط بین‌الملل محلی از اعراب ندارد، پیگیری منافع ملی ایران عزیز باشد. تاریخ آینده ایران شمارا منصفانه و از روی عقل و درایت داوری خواهد کرد. نهراسید، در پناه حق، خدا قوت!

وزیر نفت:

صادرات نفت حتی یک روز هم متوقف نشد

و نگذاشتند یک روز هم صادرات نفت ایران قطع شود، فروش نفت در ماه‌های اسفند و فروردین تاکنون مطلوب و سبب دلگرمی کشور بوده است.

پاک‌نژاد با اعلام اینکه همه همکاری‌ها در بخش‌های بالادست تا پایین دست با اینکه در معرض خطر جدی بودند، کار را متناسب با وضع بحران ادامه دادند، گفت: این فرصت را مغتنم می‌شمارم و از یکایک همکاری‌ها عزیزم در صنعت نفت که انصافاً جانانه پای کار ایستادند قدردانی می‌کنم.

بحران سوخت‌رسانی در شمال کشور و تهران طی ۴۸ ساعت مهار شد

وی سوخت‌رسانی و گازرسانی را و بهترین خدمت‌رسانی صنعت نفت به مردم تلقی کرد و ادامه داد: با وجود اینکه مخازن و انبارهای ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی در استان‌های تهران و البرز با هدف اختلال در سوخت‌رسانی در شمال کشور و تهران هدف حمله دشمن قرار گرفت اما با حضور به‌موقع همکاری‌ها در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و همراهی شرکت ملی گاز ایران، بحران طی ۴۸ ساعت مدیریت شد به شکلی که مردم با دغدغه تأمین بنزین و سوخت روبرو نشدند.

وزیر نفت با اشاره به بازدید سرزده رئیس‌جمهور از وزارت نفت در ابتدای هفته جاری بیان کرد: این چندمین بار است که ایشان برای بررسی امور مرتبط با صنعت نفت حضور میدانی داشته است و پس از آگاهی از گزارش تلاش همکاری‌ها در صنعت نفت، بابت استمرار فعالیت‌ها و تلاش‌های بی‌وقفه در حوزه‌های مختلف از جمله سوخت‌رسانی، گازرسانی، تولید نفت و گاز در سراسر بخش‌های عملیاتی بسیار قدردانی و تشکر کردند.

وزیر نفت گفت: همکاری‌ها در صنعت نفت در جزیره خارک با عملکردی درخشان، اجازه توقف حتی یک‌روزه صادرات نفت را ندادند و فروش نفت در اسفند و فروردین نیز مطلوب و دلگرم کننده بوده است.

به گزارش مهر، محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت در نشست با مدیرعامل و مدیران ارشد شرکت ملی صنایع پتروشیمی با بیان اینکه از همان نخستین روز جنگ، نشست‌های منظم از جنس اتاق جنگ در صنعت نفت با حضور معاونان وزارت نفت برگزار می‌شد، گفت: موضوع‌های مختلف در این نشست‌ها بحث، بررسی، تصمیم‌گیری و سرانجام راهبردها مشخص و در دستور کار قرار می‌گرفت که به لطف خدا موفقیت‌آمیز هم بود.

فروش نفت در اسفند و فروردین مطلوب بود

وی افزود: در کنار این نشست‌ها، اصل کار را نیروهای عملیاتی چهار شرکت اصلی وزارت نفت انجام دادند، عزیزی که از همه تأسیسات صنعت نفت با وجود دغدغه‌مند بودن، پای کار ایستادند و همکاری‌ها که در جزیره خارک درخشیدند

مدیرکل انتقال خون استان کرمان:

افزایش اهدای خون کرمانی‌ها در جنگ

مدیرکل انتقال خون استان کرمان گفت: در ایام جنگ رمضان در اهدای خون بانوان استان با رشد ۹۲ درصدی و اهدان‌کنندگان بار اول رشد ۱۳۰ درصدی داشتیم.

دکتر ایرج شکوهی در جمع خبرنگاران ضمن تقدیر از مشارکت چشمگیر مردم استان کرمان بیان کرد: از ابتدای جنگ رمضان تا تاریخ ۱۹ فروردین ۱۴۰۵، تعداد ۱۳ هزار و ۲۴۶ نفر برای اهدای خون به مراکز انتقال خون سراسر استان مراجعه کردند که از این تعداد ۱۰ هزار و ۸۱۰ نفر موفق به اهدای خون شدند و با رشد ۳۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته مواجه بودیم.

وی بیان کرد: در این بازه زمانی در اهدای خون بانوان با رشد ۹۲ درصدی و اهدان‌کنندگان بار اول رشد ۱۳۰ درصدی داشتیم که این امر نشان‌دهنده توجه ویژه مردم به سنت حسنه اهدای خون و بی‌امان‌نویسی و نیازمندی به این ماده حیاتی است. شکوهی افزود: با همکاری مردم نودوست کرمان علی‌رغم نگرانی‌ها درباره تأمین خون در ماه مبارک رمضان و ایام تعطیلات نوروز که همیشه با کمبود ذخایر خون مواجه

بودیم، با استقبال چشمگیر اهدان‌کنندگان و پیوستن این عزیزان به پوشش‌های صف همدلی و سفر سرخ و روبرو بودیم که به خصوص در روزهای اول جنگ با وجود ازدحام جمعیت برای اهدای خون صبورانه در کنار ما ایستاده و پشتیبان مادر تأمین خون برای نیازمندان بودند.

مدیرکل انتقال خون استان کرمان بیان کرد: با توجه به عمر کوتاه برخی از فرآورده‌های خونی و ذکر این نکته که نیاز به خون همیشگی است، از مردم درخواست داریم با اهدای خون مستمر مانند همیشه یا دیگر ما حفظ ذخایر خونی استان باشند.

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی:

رشد ۷۰ درصدی خرید تضمینی گندم از ۶ استان کشور

شرکت بازرگانی دولتی ایران است. آنجفی افزود: شرکت بازرگانی دولتی متولی خرید تضمینی گندم است که پرداخت پول گندمکاران با عاملیت بانک کشاورزی انجام می‌شود.

برآورد خرید تضمینی ۱۰ میلیون تن گندم در پی بازنگری‌های اخیر معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی اظهار داشت: در صورت تداوم بازنگری‌ها در اردیبهشت ماه به نظر می‌رسد ۱۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تن گندم در کشور تولید و از این میزان بین ۹ تا ۱۰ میلیون تن گندم توسط دولت خرید تضمینی شود.

وی اضافه کرد: اکنون گندم در مرحله داشت قرار دارد بنابراین به دلیل بازنگری‌های رخ داده، امکان شیوع بیماری‌های قارچی به خصوص زنگ گندم در استان‌هایی که طویبت دارند، زیاد است.

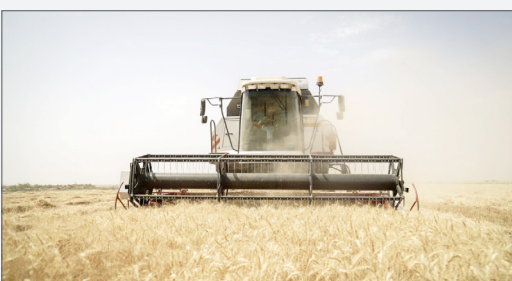
آنجفی با بیان اینکه فصل مبارزه با سن گندم و علف‌های هرز شروع شده است، تصریح کرد: اکنون همه شبکه‌های دولتی و بخش خصوصی فعال هستند و روزانه مزارع آبی و دیم را رصد می‌کنند و توصیه‌های فنی می‌دهند.

معاون وزیر جهاد کشاورزی که مشاوران توصیه کرد: لازم است عملیات شیمیایی علف‌های هرز، سن گندم و زنگ گندم به‌موقع مشخص و میزان سمی که نیاز است تأمین و تدارک شود تا محصول آسیب‌نبیند و به‌پیش‌بینی تولید دست پیدا کنیم.

به گزارش ایرنا، پیش از این طبق مصوبه شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات کشاورزی قیمت هر کیلوگرم گندم نان در سال زراعی جاری ۲۷ هزار و ۵۰۰ تا ۲۹ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شده بود که با توجه به آزادسازی نرخ ارز و حذف ارز ترجیحی از کالاهای اساسی به منظور حمایت از گندمکاران به دلیل افزایش هزینه‌های تمام‌شده تولید، مابه‌التفاوت ۲۰ هزار تومانی برای هر کیلوگرم گندم به عنوان پاداش و جایزه تحویل این محصول به مراکز خرید در نظر گرفته شد.

بنابراین دولت چهاردهم قیمت خرید تضمینی هر کیلوگرم گندم معمولی نان را برای سال زراعی جاری (۱۴۰۵-۱۴۰۴) تا ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین و ابلاغ کرد.

طبق آمار وزارت جهاد کشاورزی سال گذشته نزدیک ۱۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تن گندم در کشور تولید شد که از این میزان حدود ۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تن گندم از سوی دولت خرید تضمینی شد.

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی گفت: از ابتدای زمان برداشت تاکنون، ۳۰ هزار تن گندم از ۶ استان جنوبی کشور خریداری شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷۰ درصد رشد را نشان می‌دهد.

مجید آنجفی در گفت و گو با ایرنا درباره وضعیت خرید گندم افزود: سال گذشته نیز در همین مدت زمان حدود ۱۲ هزار تن گندم خرید تضمینی شده بود که امسال نسبت به سال گذشته به دلیل بازنگری‌ها رشد مطلوبی در این حوزه داشته‌ایم.

معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه فصل برداشت و خرید گندم از ۱۰ فروردین ماه هر سال شروع می‌شود، اظهار داشت: اکنون خرید تضمینی گندم از مزارع آبی و دیم استان‌های جنوبی کشور همچون بوشهر، خوزستان، سیستان و بلوچستان، فارس، هرمزگان و کرمان در حال انجام است.

وی تصریح کرد: دولت چهاردهم قیمت خرید تضمینی هر کیلوگرم گندم معمولی نان را برای سال زراعی جاری (۱۴۰۵-۱۴۰۴) تا ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین و ابلاغ کرد که مبلغ ۲۵ هزار تومان نیز بابت بیمه‌فراگیر گندم از طرف دولت تعیین و به تولیدکنندگان پرداخت می‌شود.

وی گفت: برای تسهیل فرایند خرید از کشاورزان بیش از ۱۰۰ مرکز خرید فعال شده است که حدود ۵۵۰ مرکز خرید مربوط به سازمان مرکزی تعاون روستایی کشور و بقیه مربوط به سیلوها، کارخانجات آرد و مجموعه سیلوهای دولتی تحت پوشش